

Agencija za odgoj i obrazovanje

PRIRUČNIK ZA UPIS DJECE U PRVI RAZRED

Priredila

Jadranka Oštarčević, dipl. pedagog, viša savjetnica za stručne suradnike
pedagoge, Agencija za odgoj i obrazovanje

Zagreb, 2008.

PRIREDILA

Jadranka Oštarčević, dipl. pedagog, viša savjetnica za stručne suradnike pedagoge

AUTORI

Višnja Cuculić, dipl. pedagog, OŠ Grigora Viteza, Zagreb

Biljana Manin, dipl. pedagog, OŠ Trnsko, Zagreb

Jadranka Oštarčević, dipl. pedagog, viša savjetnica Agencije za odgoj i obrazovanje

Vanja Praznik, dipl. pedagog, OŠ Davorina Trstenjaka, Zagreb

Mirjana Šimunović Škunca, prof. pedagogije i psihologije, OŠ Malešnica, Zagreb

Helenka Udžbinec, prof. pedagogije i filozofije, OŠ Rapska, Zagreb

U privitku priručnika je primjerak CD-ROM-a tehnička priprema: **Tajana Oštarčević**, studentica Elektrotehničkog fakulteta

I.

UVOD

Upis djece u prvi razred dio je odgojno-obrazovne djelatnosti stručnih suradnika u osnovnoj školi.

Dosadašnje iskustvo pokazuje raznolikost u sadržaju upisnog materijala, organizaciji i provedbi upisa.

Iz želje da se ujednače poslovi upisa (utvrđivanje psihofizičkog stanja djeteta, izrada upisnog materijala, formiranje razrednih odjela učenika i sl.) stručni suradnici pedagozi pokrenuli su postupak standardizacije postupaka za upis djece u prvi razred.

U razradu priručnika krenulo se s namjerom da bude neposredna pomoć svima koji se susreću s ovom problematikom, da ponudi rješenja koja mogu biti polazna točka te se dopunjavati i kreativno dorađivati.

Teorijske osnove razradile su stručne suradnice pedagoginje navedene kao autori, dok je u razradi upitnika za procjenu zrelosti za upis u prvi razred

osim navedenih autorica, sudjelovalo još 277 stručnih suradnika s područja devet županija (popis u prilogu).

Cilj razrade upitnika za procjenu zrelosti za upis u prvi razred je utvrditi psihofizičke sposobnosti djeteta prije polaska u školu tj. procijeniti zrelost za školu i djetetove mogućnosti za daljnja postignuća. Upitnik je potrebno selektivno primjenjivati i proučavati njegovu primjenu i djelotvornost.

Dobivene rezultate treba prihvatiti kao indikatore stanja, a u donošenju konačne ocjene svakako je neophodna suradnja svih stručnih suradnika (pedagoga, psihologa i defektologa, učitelja i liječnika koji su sudjelovali u radu komisije, a koji će dobivene podatke koristiti kao polaznu točku za zajedničko utvrđivanje najdjelotvornijih metoda rada najprimjerenijih svakom djetetu.

Upisom u školu rast i razvoj svakog djeteta postaje zajednička briga škole i roditeljskog doma.

Stoga, već prvi susret sa školom treba kvalitetno osmisliti kako bi se dijete i roditelj osjećali prihvaćenim, kako bismo stvorili što bolje preduvjete za ostvarenje zajedničkog cilja – imati sretno dijete i dobrog učenika.

Jadranka Oštarčević, viša savjetnica za stručne suradnike - pedagoge

II.

ZAKONSKI OKVIR UPISA DJECE U PRVI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE

Upis djece u prvi razred reguliran je zakonskim i podzakonskim aktima:

ZAKON O OSNOVNOM ŠKOLSTVU *

(Narodne novine, 69/ 2003)

Članak 3.

Osnovno školovanje obvezno je za svu djecu, u pravilu, od šest do petnaest godina života.

Članak 42.

U prvi razred osnovne škole upisuju se djeca koja do 1. travnja tekuće godine imaju navršenih šest godina života. U prvi razred mogu se upisati i djeca koja do 1. travnja tekuće godine nemaju navršenih šest godina života ako to na zahtjev roditelja ili staratelja odobri tijelo županijske državne uprave, odnosno Grada Zagreba nadležno za poslove školstva.

Upis djece u osnovnu školu provodi se prema planu upisa koji donosi tijelo županijske državne uprave, odnosno Grada Zagreba nadležno za poslove školstva.

Tijelo županijske državne uprave, odnosno Grada Zagreba nadležno za poslove školstva usklađuje planove upisa u osnovne škole na svom području.

Prije upisa u prvi razred osnovne škole obvezno je utvrđivanje psihofizičkog stanja djeteta.

Psihofizičko stanje djeteta utvrđuje povjerenstvo. Povjerenstvo čine liječnik, psiholog-pedagog, defektolog i učitelj.

Ako povjerenstvo utvrdi da dijete zbog psihofizičkog stanja ne može pohađati školu, oslobodit će dijete obveze upisa u toj školskoj godini.

Razloge koji uvjetuju da dijete ne može pohađati osnovnu školu i postupak utvrđivanja psihofizičkog stanja djeteta iz stavka 3. i 4. ovoga članka utvrđuje zajednički Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo**.

Članak 43.

Roditelji, odnosno staratelji, dužni su u propisanom roku upisati dijete u osnovu školu, brinuti se da redovito pohađa nastavu i obavlja druge školske obveze.

Osnovna škola dužna je obavijestiti poglavarstvo općine, odnosno Grada Zagreba i nadležno upravno tijelo koje je donijelo plan upisa o školskim obveznicima koji se nisu upisali, odnosno koji redovito ne pohađaju školu.

*** Navedeni su svi članci Zakona koji se odnose na upis djece u prvi razred**

**** Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta**

PRAVILNIK O UPISU DJECE U OSNOVNU ŠKOLU
(Narodne novine, 13/91)

Ovim pravilnikom uređuje se postupak utvrđivanja psihofizičkog stanja djece prije upisa u osnovnu školu, razlozi zbog kojih se može odgoditi upis u toj godini i postupak utvrđivanja primjerenog odgoja i obrazovanja djece s teškoćama u razvoju.

PRAVILNIK O OSNOVNOŠKOLSKOM ODGOJU I OBRAZOVANJU
UČENIKA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU
(Narodne novine, 59/90)

Ovim pravilnikom uređuju se oblici integracije učenika s teškoćama u razvoju u osnovne škole, kriteriji prema kojima općinski organ uprave nadležan za poslove školstva odnosno organ uprave nadležan za poslove školstva grada Zagreba utvrđuje škole, uvjete i način osnivanja odgojno-obrazovnih grupa i razrednih odjela u kojima su integrirani učenici s teškoćama u razvoju i školovanje učenika s teškoćama u razvoju u posebnim školama, organizacijama socijalne skrbi ili drugim organizacijama. Orijentacijska lista vrsta i stupnjeva teškoća u razvoju sastavni je dio pravilnika.

III.

ZRELOST DJETETA ZA UPIS U ŠKOLU

Polazak u školu je za dijete, a i njegove roditelje, jedan od važnih trenutaka u životu. Dijete ulaskom u školu postaje dio organizirane i strukturirane sredine, izlaže se sustavu vrednovanja i natjecanja, uz mogućnost doživljavanja neuspjeha i kritike. U školi se prvi puta susreće s obvezama, s osjećajem odgovornosti i novom organizacijom života.

Prvi školski dani mogu biti uzbudljivi, ali i popraćen strahom i neugodom. Većina djece prihvati ovo novo životno razdoblje posve prirodno i smireno, no isto tako ovo razdoblje može biti teško pogotovo onoj djeci koja do polaska u školu nisu bila polaznici vrtića i kod kojih se javljaju strahovi od novog i nepoznatog.

Često osjećaj nelagode i straha imaju i roditelji koji su zabrinuti kako će se njihovo dijete prilagoditi zahtjevima škole, hoće li biti uspješno i hoće li naći prijatelje. Ova obostrana zabrinutost utiče na osjećaj zadovoljstva, motivaciju za učenje i ukupan stav prema školi.

Zbog ovih činjenica vrlo je važno prije polaska djeteta u školu na odgovarajući način procijeniti zrelost djeteta za školu, a istovremeno otkriti i eventualne poteškoće, koje se u školi mogu još više produbiti te ih je potrebno pravovremenim i najprimjerenijim postupcima otkloniti.

Definiranje zrelosti, spremnosti djeteta za polazak u školu vrlo je složeno. Zrelost za školu predstavlja optimalan stupanj razvijenosti različitih fizičkih i psihičkih funkcija djeteta koje će mu omogućiti optimalno savladavanje nastavnog plana i programa. Zrelost će ovisiti o biološkom razvoju, ali i o tome koliko je okolina omogućila djetetu da ovlada potrebnim iskustvima. Pojam je to kojim obuhvaćamo tjelesnu, intelektualnu emocionalnu i socijalnu zrelost.

TJELESNA ZRELOST

Tjelesna zrelost mjerilo je djetetova zdravlja, uvjet je normalnog psihičkog i socijalnog razvoja. Tjelesna zrelost mora dostići određeni stupanj da bi dijete moglo podnijeti naporni ritam škole. Mjerenje visine, težine, određivanje indeksa tjelesne mase, pojava trajnih zuba, mišićna snaga itd.) važno je s obzirom na svakodnevne napore školskog života (pješačenje od kuće do škole, nošenje školske torbe, dugotrajno sjedenje u školskoj klupi...) na koje do sada dijete nije naviklo.

Za uspjeh u školi nužna je dobra razvijenost osjetnih organa, naročito vida i sluha, koja se utvrđuje na sistematskom pregledu. Dijete mora dobro vidjeti i čuti da bi upoznao svijet oko sebe. Isto tako i stupanj razvoja živčanog sustava mora postići određenu zrelost. Tjelesna zrelost za školu podrazumijeva prosječnu visinu oko 120 cm za dječake i 117 cm za djevojčice te težinu oko 20 kg. Normalan tjelesan razvoj omogućuje djetetu da lakše uhvati ritam i tempo školskog rada, da lakše savlada mnoge tjelesne i psihičke napore, koji ga čekaju u školi, ali je i značajan za razvoj njegove ličnosti. Tjelesnu zrelost određuje liječnik prilikom pregleda.

INTELEKTUALNA ZRELOST

Pitanje intelektualne zrelosti djeteta koje kreće u školu značajno je zbog toga što su osnovni zadaci koje će dijete savladavati u školi intelektualne prirode.

Intelektualna zrelost djeteta obuhvaća dobro razvijen **govor**, koji je osnova za razvijanje dječjeg mišljenja i jedan od bitnih uvjeta ljudske komunikacije, prenošenja iskustava i učenja. Prije polaska u školu dijete mora biti sposobno izraziti svoje misli i potrebe te razumjeti govor drugih. Dijete ovog uzrasta govori tečno i korektno, može spoznati glasove u riječi, odnosno sintetizirati glasove u riječ, prepoznaje glas kojim počinje riječ, u stanju je čuti riječ kao cjelinu i razlikovati je od druge. Dijete ovog uzrasta zna oko 3000 riječi, ali je u tijeku jednog dana u stanju upotrebljavati tek oko stotinjak riječi.

Razvijenost **pažnje** u predškolskoj dobi uglavnom je nehotična. Polaskom u prvi razred, zbog organizacije nastave i izloženosti mnoštvu informacija, dijete mora imati namjernu pažnju i mogućnost koncentracije. Namjerna pažnja djece koja polaze u prvi razred nije velika, ona traje prosječno oko 10-15 minuta no ona će se sistematskim radom brzo povećavati. Distribucija i prenošenje pažnje bitna su svojstva pažnje potrebna za praćenje školskog rada. Dobra pažnja djeteta olakšava učenje, pamćenje i lakše spoznavanje. Među djecom postoje velike razlike u opsegu pažnje, njenoj trajnosti i koncentraciji.

Od djeteta koje kreće u školu očekuje se i razvijenost **pamćenja**, koja ovisi o djetetovom interesu, aktivnom stavu i uočavanju logičkih veza.

Pojmovno ili logičko **mišljenje** tj. sposobnost zahvaćanja odnosa i veza među stvarima i pojavama koje djeca opažaju, ali i predviđanje tih odnosa bez ranije stečenog iskustva, počinje se razvijati pred kraj predškolskog razdoblja. Na pragu osnovne škole djeca počinju izgrađivati glavne misaone operacije kojima se koristimo pri formiranju pojmova, apstrakciju i generalizaciju. S polaskom u školu naglo će rasti sposobnost djeteta da razmišlja o sve općenitijim i apstraktnijim stvarima.

Inteligencija (prema psihologu Howardu Gardneru) uključuje bogatstvo jezičnog izričaja (lingvistička inteligencija), učinkovito korištenje brojeva i lakoću uočavanje logičke strukture i odnosa uzročno-posljedične veze (logičko-matematička inteligencija), točno opažanje i snalaženje u prostoru, sposobnost prostornog oblikovanja i sposobnost vizualizacije (prostorna inteligencija), sposobnost služenja cijelim tijelom u izražavanju misli i osjećaja (tjelesno-kinestetička inteligencija), osjećaj za glazbu, ritam, dinamiku, melodiju, boju glasa ili instrumenta (glazbena inteligencija), uočavanje i razlikovanje raspoloženja, namjera, motivacija i osjećaja drugih ljudi (interpersonalna inteligencija), poznavanje samog sebe i mogućnost djelovanja u skladu s tim (intrapersonalna inteligencija). Na početku školovanja dijete će morati ovladati **grafomotornim** vještinama koje imaju značajan utjecaj na savladavanje vještina čitanja i pisanja koje su temeljne vještine daljnjeg školovanja.

EMOCIONALNA ZRELOST

Dijete prije polaska u školu treba u svom razvoju postići određeni stupanj emocionalne stabilnosti i samokontrole. Kod djeca koja kreću u školu primjetan je početak samokontrole koja im olakšava učenje, ali i bolje snalaženje u socijalnim kontaktima. Dijete ove dobi otvoreno iskazuje emocije, ali ih pokušava i kontrolirati, pokazuje strahove i bori se za svoja prava.

Emocije i osjećaji važni su za djetetov društveni život. U školi je dijete izloženo sustavu vrednovanja i ocjenjivanja, pohvalama i kritikama te će morati na određeni način prihvatljivo reagirati. Pred polazak u školu bitno je da dijete ima određenu razinu tolerancije na frustraciju, što će mu omogućiti da ustraje u učenju i onda kad baš njemu nije ugodno i zanimljivo, da prihvaća uspjeh odnosno neuspjeh te se zna nositi s osjećajima koji ih prate. U ovoj razvojnoj dobi kod djece prevladava uglavnom optimističko i ugodno raspoloženje.

SOCIJALNA ZRELOST

Ova komponenta zrelosti djeteta povezana je s emocionalnom zrelošću djeteta. Važna je za svako dijete, jer ulaskom u sustav škole postaju bitne norme ponašanja koje vrijede u grupi vršnjaka, u razredu. Polaskom u školu dijete čini velik pomak u razvoju društvenih odnosa. Ono izlazi iz poznate obiteljske situacije, gdje je bivalo zaštićeno i nerijetko imalo povlašten položaj. Istodobno ulazi u novu i često nepredvidivu socijalnu situaciju u kojoj svoj položaj mora samo izboriti. Vršnjaci postaju kriterij za usporedbu, oni na jasan način ocjenjuju dijete dajući mu do znanja da li ga prihvaćaju ili ne. Sve su to elementi u izgrađivanju vlastite slike o sebi i razvoju samopoštovanja.

Socijalna zrelost istovremeno predstavlja prilagođavanje na društvene obveze, usvajanje moralnih normi i sustav vrijednosti i ponašanja u okolini. Ona uključuje i vještinu komunikacije i suradnje s vršnjacima te prihvaćanje autoriteta. Dijete ovog uzrasta uživa u osjećaju pripadnosti, voli biti prvo, u stanju je suosjećati s drugima i u stanju je razlikovati poželjno od nepoželjnog ponašanja. Ono se može svakodnevno odvojiti od obitelji, samo se obučiti, brinuti o sebi i svojim stvarima

Koliko će dijete razviti samostalnost najviše ovisi o odnosu roditelja prema djetetovim htijenjima i aktivnostima. Ako su djeca u predškolskoj dobi navikla da mnoge stvari obavljaju drugi umjesto njih, imat će smanjenu sigurnost u sebe i manji interes za samostalno izvršavanje zadataka, što će negativno utjecati na prihvaćanje školskih obveza i njihovo ispunjavanje.

Za djecu ovog uzrasta karakteristične su velike individualne razlike, koje se očituju u fizičkoj, intelektualnoj, emocionalnoj i socijalnoj zrelosti te o obiteljskom okruženju iz kojeg dijete potiče. Kako će se dijete snaći u školi ovisi i od toga da li je i koliko bilo uključeno u predškolske institucije, koliko se u njemu budila kreativnost, motivacija ili kooperativnost od strane roditelja ili odgajatelja.

Postoji niz faktora važnih za uspjeh djeteta u snalaženju u školskim situacijama i novim obvezama. Oni ne zavise samo od djeteta, već i od roditelja i odgajatelja u vrtiću, ali i učitelja koji ga dočekuje u školi i koji će se s njime družiti tijekom njegova školovanja. Učitelj mora uočiti osobnosti svakog djeteta i uvažavajući njegove specifičnosti, omogućiti mu učenje na najprimjerenijim načinima i različitom brzinom rada.

KARAKTERISTIKE ŠESTOGODIŠNJAKA I SEDMOGODIŠNJAKA

Svako dijete je specifično, razvoj svakog djeteta je različit (npr. razlike u razvoju dječaka i djevojčica ili razlike među djecom koje potječu iz različitih socio-kulturnih sredina). Ipak, postoji mnogo zajedničkih karakterističnih osobina koje se u literaturi navode kao norme za pojedinu dob. Poznavanje normi nam omogućava da znamo koja postignuća možemo, a koja ne možemo očekivati od djeteta određene dobi pa primjereno tome možemo izabrati aktivnosti koje ćemo mu ponuditi.

Karakteristike prosječnog djeteta prije polaska u školu, u dobi od 6-7 godina:

TJELESNI RAZVOJ:

- prosječna visina je oko 120 cm za dječake i oko 117 cm za djevojčice, a težina oko 20 kg za dječake, dok je za djevojčice nešto manja
- svi osjetilni organi su potpuno razvijeni
- uspostavljena je kontrola fizioloških potreba
- dobro je razvijeno mišićno tkivo
- u tijeku je izmjena mliječnih zuba

GRUBA MOTORIKA

- vozi bicikl, kliže, kotura, pliva
- održava ravnotežu, hoda ravno po crti
- preskače užu, skače s visine od oko 40 cm, stoji na jednoj nozi, jednom rukom hvata loptu, samostalno se oblači

FINA MOTORIKA

- palcem može dotaknuti svaki prst
- reže škaricama jednostavnije oblike
- koristi se jedaćim priborom, veže vezice na cipelama
- precrtava jednostavnije oblike, ravne i zakrivljene linije, boji unutar zadanih prostora
- precrtava brojkice i slova iako ih ne poznaje
- povlači ravne i zakrivljene crte, povlači poteze olovkom između zadanih točaka
- olovku drži lagano, pravilno i bez grčeva te kontrolira pritisak olovke na papir

INTELEKTUALNE SPOSOBNOSTI

- početak razvoja logičkih operacija
- uočava sličnosti i razlike
- promatra s određenim ciljem
- povezuje dijelove u cjelinu
- razlikuje pojmove vremena
- zaključuje o jednostavnim uzročno posljedičnim vezama

- razlikuje parametre različitih veličina nekog predmeta
- zna koji dijelovi nedostaju kompletnom liku čovjeka
- u stanju je izvršiti trostruki nalog
- ima pojam količine, u stanju je shvatiti proces zbrajanja i oduzimanja, zbraja i oduzima u skupu broja 5
- u stanju je grupirati predmete po boji, obliku, veličini i sl.
- može sastaviti jednostavniju cjelinu od dijelova
- uočava razlike i prepoznaje sličnosti
- prepoznaje glas kojim započinje riječ
- tiskanim slovima zna napisati ime i prezime
- u stanju je ponoviti niz od pet brojeva
- mehanički broji do 10 i više
- zna što dolazi ispred (ispred broja 5)
- može precrtati jednostavnije likove
- točno imenuje boje i tonove
- pamti pojmove koji ga zanimaju
- trajanje pažnje je oko 15 – 20 minuta
- koncentracija na aktivnost koja ga zanima može potrajati i do 60 minuta

GOVORNE SPOSOBNOSTI

- govor je korektan i jasan
- pita za značenje apstraktnih riječi
- može opisati događaj iz prošlog iskustva
- u govoru ispravno upotrebljava buduće i prošlo vrijeme
- artikulira sve glasove (moguće nepravilnosti u izgovoru R, LJ, NJ)
- u stanju je napisati i pročitati vlastito ime
- može prepričati kratku priču nakon što je čuje
- upotrebljava 2500-3000 riječi
- primjećuje rimu u pjesmama
- raspoznaje glasove od kojih se sastoji kraća riječ
- može pamtiti pjesmice ili dijelove nekog teksta koji ga zanima

EMOCIONALNO – SOCIJALNI RAZVOJ

- primjetan začetak samodiscipline i samokontrole
- emocije su još uvijek burne
- prisutni realistični strahovi
- prepoznaje vlastite osjećaje ljubavi i sreće, ljutnje i razočaranja
- može surađivati s drugima u nekoj zajedničkoj aktivnosti
- ponaša se zaštitnički prema mlađima
- suosjeća s drugima
- bira omiljenog prijatelja
- poštuje pravila igre
- samostalan u brizi o sebi (oblači cipele, koristi pribor za jelo, može otići u susjedstvo, održava higijenu)
- razlikuje poželjno od nepoželjnog ponašanja
- teže uspijeva odgoditi potrebe, ali ih odgađa nakon uvjeravanja
- uživa u osjećaju pripadnosti
- usvojilo je osnovne norme ponašanja

VII.

RAZVOJNA ODSUPANJA PRI UPISU DJETETA U PRVI RAZRED

Prepoznati simptome razvojnih odstupanja kod djeteta pri upisu u prvi razred sigurno je jedna od najvažnijih zadaća upisne komisije. Razvojni poremećaji ili odstupanja mogu biti već tretirana u predškolskom periodu ili nisu uočena od strane roditelja i okoline.

Stručnjaci se slažu da je izuzetno važno na vrijeme početi tretirati razvojno odstupanje. Kako bi poučavanje bilo što uspješnije pedagogija se koristi i znanstvenim dostignućima iz psihologije, medicine, defektologije i u novije vrijeme neurologije. Uspješno poučavanje podrazumijeva prepoznavanje problema, interdisciplinarni pristup i ovladavanje određenim strategijama kojima ćemo doprijeti do svakog djeteta.

Uloga stručnih suradnika, članova komisije za procjenu psihofizičkog razvoja djeteta za školu (spremnost za poučavanje) je savjetovati roditelju najbolje načine kojima može pomoći djetetu.

U nastavku su navedena najčešća razvojna odstupanja kod djeteta (prema Jensen, E., (2004) i kako ih prepoznati. O svakom ovom razvojnom poremećaju napisane su mnoge knjige, znanstveni članci i opisana iskustva za rad s tom djecom. Ovo je samo kratki podsjetnik za razgovor s roditeljem na prvom kontaktu sa školom. Za svaki simptom koji primijetimo kod djeteta provjerimo kod roditelja je li to ponašanje prisutno u svakodnevnom djetetovom životu. Ako je ponašanje opetovano onda roditelju vrlo oprezno dajemo savjet.

DEFICIT PAŽNJE

- Nema strpljenja, sve želi odmah saznati,
- Ne završava započeti posao,
- Crtež mu je nedovršen,
- Odgovara prije nego postavimo pitanje,
- Ne može mirno sjediti,
- Daje odgovore od izvrsnih do izrazito loših.

Savjet roditelju:

- Usmjeriti se na ono u čemu je dijete uspješno i to pohvaliti,
- Postavljati razumna ograničenja,
- Postavljati jasne zadaće i pomagati djetetu da postavi svoje vlastite ciljeve,

HIPERAKTIVNOST

- Izraziti nemir,

- Stalno dodiruje stvari i osobe oko sebe,
- Ometaju ga vanjski podražaji,
- Ne može mirno sjediti,
- Izrazit nemir nogu,
- Teško prati upute,
- Ne može održati pažnju pri obavljanju zadatka,
- Doima se da ne sluša dok mu se obraćamo.

Savjet roditelju:

- Preusmjeriti aktivnost i energiju u prihvatljivije ponašanje,
- Prihvatiti poremećaj i imati na umu da dijete ne može voljno kontrolirati simptome ponašanja,
- Biti dosljedan i inzistirati na pravilima,
- Promijeniti prehranu i više unositi voće i povrće, a smanjiti unos slatkiša.

PEDAGOŠKA ZAPUŠTENOST

- Dijete nije poučeno osnovnim pojmovima,
- Ne zna prepričati priču ili recitirati brojalicu,
- Nepravilno drži olovku.

Savjet roditelju:

- Dijete je potrebno poučiti,
- Što više razgovarati s djetetom o svakodnevnom događanjima,
- U razgovoru s djetetom koristiti potpune rečenice,
- Poticati dijete na prepričavanje svojih iskustava.

POREMEĆAJI OPHODENJA

- Pretjerano se kreće,
- Neadekvatno reagira na određenu situaciju,
- Nevoljko slijedi upute,
- Često se tukao u vrtiću,
- Često se ljuti i razbjesni se,
- Često se svađa s odraslima,
- Često namjerno ometa druge.

Savjet roditelju:

- Problem shvatiti ozbiljno, ne čekati da sam nestane,
- Najvažnija je dosljednost u primjeni pravila,

- U radu s djetetom usuglasiti pristupe svih odgojitelja,

POREMEĆAJI VIDA ILI SLUHA

- Glavu pomiče prema ispitnom materijalu,
- Okreće glavu da bi bolje čulo,
- Traži da mu se ponovi pitanje.

Savjet roditelju:

- Tražiti pregled i savjet stručnjaka.

TEŠKOĆE U GOVORU

- Nepravilan izgovor određenih glasova,
- Izostavljanje glasova,
- Premještanje glasova,
- Zamuckivanje,
- Mucanje.

Savjet roditelju:

- Djetetu se obraćati jasnim razgovijetnim govorom,
- Potražiti pomoć logopeda.

ZAOSTAJANJE U RAZVOJU

- Teže uspostavlja komunikaciju,
- Na ispitu predznanja postiže niske rezultate,
- Teškoće u generalizaciji.

Savjet roditelju:

- Tražiti pomoć stručnjaka i isključiti druge smetnje,
- Dijete poticati na stjecanje umijeća svakodnevnog života,
- Kod djeteta poticati korištenje pozitivnog izražavanja o sebi,
- Izbjegavati uspoređivanje,
- Održavati rutinu i dosljednost,
- Ponuditi različite aktivnosti učenja,
- Davati kratke i jasne upute.

NEDOVOLJNO RAZVIJENE PREDČITALAČKE SPOSOBNOSTI

- Nije usvojena glasovna analiza i sinteza,
- Siromašan rječnik.

Savjet roditelju:

- Igrati igru riječi s prepoznavanjem prvog i posljednjeg glasa u riječi,
- Vježbati kroz igru razlikovanja glasova od jednosložnih do višesložnih riječi.

DIJETE KOJE JE DOŽIVJELO STRES

- Pretjerana bojažljivost,
- Razdražljivost,
- Strah bez opravdanog razloga,
- Agresivnost.

Savjet roditelju:

- Utvrditi izvor stresa i ako je moguće otkloni ga,
- Stručni tretman s djetetom se ne smije odgađati,
- Stres povezan s obiteljskim odnosima zahtjeva uključivanje u obiteljsku terapiju.

ZA SVA Odstupanja vrijede pravila:

1. Najvažnije je u djetetu probuditi osjećaj da ima određenu kontrolu nad životom, da je ono što čini različito od onog što jest, da je voljeno usprkos poremećaju.
2. Isticati sposobnosti djeteta.
3. Djetetu postavljati realne zahtjeve.
4. Usuglasiti odgojno djelovanje roditelja i škole.

VIII.

SURADNJA RODITELJA I ŠKOLE – PREDUVJET DJETETOVA USPJEHA

Polazak u školu je važan događaj u životu djeteta i njegove obitelji. Dijete u školi dobiva prve velike životne obveze, upoznaje nove ljude: svoje vršnjake i učitelje, stječe nove spoznaje o svijetu koji ga okružuje, kao i o sebi samome.

Dijete će u školi biti uspješno ukoliko roditelj:

- pruža brigu i podršku,
- iskazuje jasna i pozitivna očekivanja na njegovo učenje i ponašanje,
- pruža priliku smislenog sudjelovanja u svakodnevnom životu svoje obitelji,
- razvija realan pogled na djetetove sposobnosti,
- prihvaća bezuvjetno dijete takvo kakvo jest.

Za suradnju roditelja sa školom značajno je istaknuti sljedeće:

- odlazak na razgovore u školi dijete doživljava kao brigu i interes za njegovo učenje, a samim time i za njega kao osobu,
- učitelj vidi dijete na drugačiji način i u drugoj situaciji nego što to vidi roditelj djeteta. Stoga roditelj treba redovno komunicirati s učiteljem, kako bi čuo što mu on ima reći o djetetovim osobinama i navikama koje iskazuje u školskoj situaciji. Mišljenje učitelja pomoći će roditelju u odgoju njegovog djeteta.
- roditelji mogu aktivno sudjelovati u radu škole, na način da ponude svoja znanja, umijeća, vrijeme i sredstva.

Suradnju škole, odnosno učitelja s roditeljima karakterizira:

- surađivanje s roditeljima od početka djetetovog polaska u školu
- uspostavljanje suradnje, ukoliko je to moguće, s oba djetetova roditelja
- kontinuirano, tijekom cijele školske godine njegovanje različitih vidova suradnje s roditeljima: roditeljski sastanci, individualni razgovori, telefonski razgovori, pisma, poruke u učeničkoj informativki...
- aktivno uključivanje roditelja u pripremu, izvođenje i evaluaciju nastavnih sadržaja.

Roditeljski sastanci su prigoda roditeljima za cjelovito informiranje o radu škole. Na prvom roditeljskom sastanku učitelj treba roditelje međusobno upoznati. Teme narednih roditeljskih sastanaka trebaju biti: planiranje radnog dana učenika, učinkovite metode učenja, razvoj radnih navika učenika, razvoj higijenskih navika djeteta, partnerstvo roditelja i škole u

odgoju djeteta, upoznavanje s postojećom literaturom za roditelje (Prilog).

Roditeljski sastanci su ujedno i prilika za upoznavanje roditelja djece s kojima se naše dijete svakodnevno druži. Roditelji mogu međusobno razmjenjivati iskustva u odgoju djeteta, dogovarati zajedničke susrete i igru djece u nečijem domu, ali i imati mogućnost uvida u rad u slučaju djetetova izostanka iz škole.

Roditelji koji se aktivno bave svojom djecom stvaraju kod djece osjećaj zajedništva i sigurnosti. Kroz zajedničke aktivnosti (igru, kućne poslove, odlaske u kupovinu, odlaske u

prirodu, športske aktivnosti) dijete se navikava na suradnju, razvija svoje potencijale, uči planirati i iskazivati svoje zamisli, uči kontrolu svoga ponašanja i postupno prihvaća pravila ponašanja u odnosu na druge osobe.

Na stručnim skupovima Agencije za odgoj i obrazovanje pod nazivom "Standardizacija postupaka za upis djece u prvi razred osnovne škole" održana je pedagoška radionica na temu "Prvi roditeljski sastanak".

Stručni suradnici bili su podijeljeni u dvije skupine čiji zadatak je bio odgovoriti na pitanje: "Koje informacije dajemo roditeljima kao pedagozi?" i "Koje informacije očekujemo kao roditelji?"

Navodimo sažetak njihovih razmatranja i poželjnih informacija za roditelje:

- opće informacije o školi (adresa, telefon, fax, e-mail, web-stranice)
- organizacija i uvjeti rada škole, kalendar rada škole
- godišnji plan i program rada škole (informativno)
- zrelost djeteta za polazak u školu
- nastavni plan i program za prvi razred osnovne škole
- izborna nastava
- izvannastavne aktivnosti
- izvanškolske aktivnosti
- udžbenici i školski pribor
- osnovne informacije o djelatnicima škole (ravnatelj, stručni suradnici, učitelji)
- organizacija produženog boravaka
- prehrana učenika
- prijevoz učenika
- sigurnost učenika u školi i osiguranje učenika
- pravilnik o ocjenjivanju
- opremljenost škole nastavnim sredstvima i pomagalicama

Navedene informacije mogu biti roditeljima date usmeno na roditeljskim sastancima, putem pripremljenog letka ili panoa.

PISMO RODITELJIMA

Dragi roditelji,

drago nam je što je vaše dijete postalo učenikom naše škole i što ćemo sljedećih nekoliko godina zajedno sudjelovati u njegovom odgoju i obrazovanju, u razvoju njegove osobnosti.

Početak školovanja je za dijete jedno od najznačajnijih razdoblja u njegovom životu. Od sada će se pred njega iz dana u dan postavljati sve veći zadaci. Ono će upoznavati mnogo novih osoba - vršnjaka i odraslih; brzo će širiti svoja znanja o svijetu oko sebe i sebi samom.

Dijete će u školi naći brojne prilike za provjeru svojih sposobnosti i njihovo razvijanje. Naša je zajednička obveza omogućiti mu svestrani razvitak, stvaranje pozitivne slike o sebi, izgradnju povjerenje u sebe i svoje mogućnosti, kao i povjerenje u ljude.

Do početka školske godine ostalo je još nekoliko mjeseci. Nemojte ih ispuniti učenjem čitanja i pisanja – to prepustite nama.

Provjerite jeste li osigurali neke preduvjete koji će djetetu olakšati snalaženje u školi:

- Tijekom ljeta češće prošetajte s djetetom putem do škole i ukazujte na sigurno ponašanje u prometu.
- Zajedno s djetetom uredite njegov radni kutak; navikavajte ga da se sam brine o njegovoj urednosti jer ćemo to tražiti i u učionici.
- Privikavajte dijete na pravilan ritam dana (ustajanje i lijevanje u približno isto vrijeme, spavanje noću 9-10 sati).
- Upućujte dijete na pravilno držanje tijela prilikom sjedenja i pri nošenju školske torbe.
- Potičite dijete na druženje i igru s drugom djecom.
- Potičite dijete na igre spretnosti, snalažljivosti i orijentacije: razvijajte pojmove lijevo-desno, gore-dolje, unutar-izvan.
- Upućujte dijete na redovno održavanje osobne higijene, samostalno odijevanje i obuvanje.
- Razgovarajte s djetetom što više, odgovarajte na njegova pitanja i podržavajte njegovu znatiželju za novim spoznajama.
- Prvi dan nastave osigurajte dovoljno slobodnog vremena kako biste bili uz svoje dijete, pomogli mu u snalaženju u novoj sredini i zajedno s njim podijelili veselje i ponos zbog polaska u školu.

Suradnjom roditeljskog doma i škole postići ćemo dobre rezultate u odgoju i obrazovanju vašeg djeteta, ostvariti cilj – imati sretno dijete i dobrog učenika koji će biti naš zajednički ponos.

Učitelji i stručni suradnici OŠ _____

LITERATURA ZA RODITELJE

1. Biddulph, S. (2002), **Tajna sretne djece**. Mozaik knjiga: Zagreb.
2. Biddulph, S., Bissulph, S. (2003), **Nove tajne sretne djece**. Mozaik knjiga: Zagreb.
3. Brdar, I., Rijavec, M. (1998), **Što učiniti kad dijete dobije lošu ocjenu**. IEP: Zagreb.
4. Canter, L., Hausner, L. (2002), **Domaća zadaća bez suza**. Naklada Kossin: Zagreb.
5. Faber, Mazlisc, F. (2000), **Kako razgovarati s djecom da bi bolje učila u školi i kod kuće**. Mozaik knjiga: Zagreb.
6. Ferruci, A. (2000), **Što nas uče djeca**. Algoritam: Zagreb.
7. Sullo, R. (1995), **Učite ih da budu sretni**. Alineja: Zagreb.
8. Flego, M. (2000), **Priče za mame i tate**. Alinea: Zagreb.
9. Ginott, H. (1996), **Između roditelja i tinejdžera**, Jakić: Zagreb.
10. Good, P. (1993), **Kako pomoći klincima da si sami pomognu**. Alinea: Zagreb.
11. Gookin, S. (1996), **Roditeljstvo za neznalice**. Znak: Zagreb.
12. Miljković, D. (1996), **Pomozite svojoj djeci da razviju samopoštovanje**. Tempo: Đakovo.
13. Grošić, N. (1998), **Moje neobično dijete**. Mala biblioteka: HRT.
14. Hudek, I., De Zan, I. (1995), **Kako zaštititi svoje dijete od ovisnosti**. Temposhop: Đakovo.
15. Humphreys, T. (2003), **Samopouzdanje-ključ djetetova uspjeha u školi**. Mozaik knjiga: Zagreb.
16. Lalić i dr. (1999), **Avanturizam roditeljstva**. DES: Split.
17. Longo, I. (2001), **Roditeljstvo se može učiti**. Alineja: Zagreb.
18. Ortner, G. (1998), **Bajke koje pomažu djeci**. Mozaik knjiga: Zagreb.
19. Miljković, D., Rijavec, M. (2002), **Bolje biti vjetar nego list**, IEP: Zagreb.
20. Rečić, M. (1996), **Odgoj u obitelji**. Temposhop: Đakovo.
21. Salk, L. (1996), **Što dijete želi da roditelji znaju**. V.B.Z.d.o.o.: Zagreb.
22. Smalley, G. (1998), **Ključ srca vašeg djeteta**. V.B.Z.d.o.o.: Zagreb.
23. Twentier, J. (1999), **Pozitivna snaga pohvale**. Mozaik knjiga.: Zagreb.

IX.

LITERATURA

1. Apel, K., Masterson, J.J. (2004), **Jezik i govor od rođenja do šeste godine**. Lekenik: Ostvarenje.
2. Bastašić, Z. (1990), **Lutka ima srce i pamet**. Zagreb: Školska knjiga.
3. Bognar, I. (1986), **Igra u nastavi na početku školovanja**. Zagreb: Školska knjiga.
4. Burke Walsh, K. (obrada hrvatskog izdanja Hitrec, G.) (2002), **Stvaranje razreda usmjerenog na dijete**. Zagreb: Udruga roditelja Korak po korak.
5. Čudina –Obradović, M. (1995), **Igrom do čitanja**. Zagreb: Školska knjiga.
6. Diamond, M., I Hopson, J. (2002), **Čarobno drveće uma: Kako razviti inteligenciju kreativnost i zdrave emocije vašeg djeteta od rođenja do adolescencije**. Zagreb: Ostvarenje.
7. Hadžiselimović, DŽ. (1984), **Otkrivanje poremećaja u čitanju**, Zagreb: Školska knjiga.
8. Hitrec, G. (1991), **Kako pripremiti dijete za školu**. Zagreb: Školska knjiga.
9. Ivić, I., Novak, J., Atanacković, N., Ašković, M. (2003), **Razvojna mapa**. Zagreb: Prosvjeta.
10. Jensen, E., (2004.): **Različiti mozgovi, različiti učenici**, Educa; Zagreb.
11. Kiš-Glavaš, L., Fulgozi-Masnjak, R.(2002.), **Do prihvaćanja zajedno: integracija djece s posebnim potrebama**, IDEM, Zagreb.
12. Lovrentjev, A. (2005), **Priprema, pozor, škola**. Zagreb: Obord.
13. Maleš, D., Stričević, I. (1992), **Druženje djece i odraslih**. Zagreb: Školska knjiga.
14. Mandić, N., Gajanović (1982), **Teorijske i praktične osnove upisa djece u školu-priručnik uz instrumentarij**. Sarajevo: Svjetlost.
15. Sekulić-Majurec, A. **Kako od prvaka učiniti đaka – veseljaka?** Zrno 6-7.god. V., kolovoz-rujan 1994.
16. Starc,B. I dr. (2004), **Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi**, Zagreb: Golden marketing-Tehnička knjiga.
17. Vizek-Vidović,V. i dr. (2003), **Psihologija obrazovanja**. Zagreb: IEP-VERN.

X.

PRILOZI

1. POPIS DJECE ZA UPIS U I. RAZRED OSNOVNE ŠKOLE

2. UPISNICA

3. UPITNIK ZA RODITELJE

4. PISMO UČITELJU

PISMO UČITELJU

***Pismo američkog državnika učitelju svojeg sina prvoškolca
(objavljeno u Modroj lasti uz Svjetski dan učitelja 2006. godine)***

Danas moj mali sin kreće u školu – i sve će mu ondje neko vrijeme biti strano i novo i zato bih volio da budete nježni prema njemu. On kreće u pustolovinu koja ga može odvesti preko kontinenata, u avanturu koju će vjerojatno pratiti ratovi, tragedije, patnja. Takav će život zahtijevati vjeru, ljubav i hrabrost. Stoga, dragi učitelju, molim vas uhvatite ga za ruku i naučite ga onome što mora znati. Naučite ga, ali blago, ako možete. Naučite da na svakog neprijatelja dolazi i jedan prijatelj. Morat će naučiti da svi ljudi nisu pravednim ni iskreni, Ali naučite ga također da na svakog podlaca dolazi jedan heroj, na svakog pokvarenog političara jedan predani vođa.

Naučite ga da deset zarađenih centi vrijedi mnogo više no jedan nađeni dolar; da je u školi mnogo časnije griješiti nego varati. Naučite ga kako dostojanstveno gubiti i kako uživati u pobjedi kada dobiva. Naučite ga da bude obazriv s obazrivima, a nepopustljiv s grubima. Naučite ga odmah da je najlakše nadvladati nasilnike.

Odvratite ga od zavisti ako možete i naučite ga tajni spokojnog osmijeha. Naučite ga, ako možete, kako se nasmijati kad si tužan; naučite ga da suze nisu sramota; naučite ga da slava može biti i u porazu, a očaj u uspjehu. Naučite ga da se ne obazire na cinike.

Naučite ga ako možete čudesnosti knjiga, ali dajte mu također vremena da duboko razmišlja o vječnoj zagonetki ptica na nebu, pčela na suncu i cvijeća na zelenom brježuljku. Naučite ga da vjeruje u vlastite ideje, čak i ako mu svi kažu da su one pogrešne. Pokušajte mome sinu dati snagu da ne slijedi gomilu kada svi to čine. Naučite ga da svakoga sasluša, ali naučite ga također da probere sve što čuje i zadrži samo ono dobro što prođe kroz sito istine.

Naučite ga da proda svoje talente i mozak najboljim ponuđačima, ali da nikada ne izvjesi cijenu na svoje srce i dušu. Neka ima hrabrosti biti nestrpljiv, neka ima strpljenja biti hrabar. Naučite ga da uvijek ima uzvišenu vjeru u sebe, jer tada će uvijek imati uzvišenu vjeru u čovječanstvo i Boga.

Ovo je veliki nalog učitelju, ali pogledajte što možete učiniti. On je tako drag mali dječak i on je moj sin.

Abraham Linkoln

XI.

POPIS SURADNIKA

Zagrebačka županija

Aleksandra Tomić	OŠ Jakovlje, Jakovlje	pedagog
Andreja Gregurić Jug	OŠ Stjepan Radić, Božjakovina	pedagog
Dubravka Lukežić Čolakhodžić	OŠ Rude, Samobor	pedagog
Dubravka Vulić	OŠ Ljudevita Gaja, Zaprešić	pedagog
Duška Katić	OŠ Vukovina, Vukovina	pedagog
Elvis Zalović	OŠ Dubrava, Dubrava	pedagog
Gordana Puljić	OŠ Rugvica, Rugvica	pedagog
Irena Marković	OŠ Kardinal Alojzije Stepinac, Krašić	pedagog
Jadranka Šelimber	OŠ Dugo Selo, Dugo Selo	psiholog
Jasmina Vizler	OŠ Bogumila Tonija, Samobor	psiholog
Ljiljana Rendulić-Kolarić	OŠ Milke Trnine, Križ	pedagog
Madlena Bolanča	OŠ Mihaela Šiloboda, Sveti Martin	pedagog
Marica Marijanović	OŠ Milana Langa, Bregana	pedagog
Marija Alimanović	OŠ Đure Deželića, Ivanićgrad	pedagog
Marija Gregurić	OŠ Ksavera Šandora Đalskog	pedagog
Marija Kardum Živković	OŠ Pušća, Pušća	pedagog
Marina Margetić	OŠ Braće Radića, Kloštar Ivanić	pedagog
Mihaela Čunčić	OŠ Velika Mlaka, Velika Mlaka	pedagog
Milka Dobrić	OŠ Nikole Hribara, Velika Gorica	pedagog
Mira Strineka	OŠ Eugena Kvaternika, Velika Gorica	pedagog
Nadica Pavelić	OŠ Dugo Selo, Dugo Selo	pedagog
Snježana Holjevac Popović	II. OŠ Vrbovec, Vrbovec	pedagog
Štefica Ivić	OŠ Bistra, Poljanica Bistranska	pedagog
Tanja Bešenić-Bačić	OŠ Stjepana Basaričeka, Ivanić Grad	pedagog
Tatjana Abramović	I. OŠ Vrbovec, Vrbovec	pedagog
Vesna Plazanić Špoljarinec	I. OŠ Vrbovec, Vrbovec	psiholog
Vesna Vučić	OŠ Rugvica, OŠ Gradec	pedagog
Vinka Tarabane	OŠ Vladimir Nazor, Pisarovina	pedagog
Željka Skledar	OŠ Augusta Augustinčića, Zaprešić	pedagog

Krapinsko-zagorska županija

Biserka Špiljak	OŠ Viktora Kovačića, Hum na Sutli	psiholog
Bogdanka Imrović	OŠ Mače, Mače	pedagog
Božica Horvat	OŠ Ljudevit Gaj, Krapina	pedagog
Drago Sedlar	OŠ Matija Gubec, Gornja Stubica	pedagog
Etel Belušić	OŠ Pavla Štoosa, Kraljevec na Sutli	pedagog
Gordana Simeunović	OŠ Vladimir Nazor, Budinščina	pedagog
Ivana Kunštek	OŠ Viktora Kovačića, Hum na Sutli	pedagog
Jasna Petek	OŠ pri Specijalnoj bolnici za medicinsku rehabilitaciju, Krapinske Toplice	defektolog
Koraljka Cvrk Sajko	OŠ Ante Kovačića, Zlatar	psiholog
Ljerka Lihter	OŠ Zabok, OŠ Sveti Križ Začretje	psiholog
Ljiljana Zajec	OŠ Konjščina, Konjščina	pedagog
Ljubica Gorički	OŠ Stjepana Radića, Brestovec Orehovički	pedagog
Marija Gmajnić	OŠ Đurmanec, Đurmanec	pedagog
Marina Kolar	OŠ Lijepa naša, Tuhelj	logoped
Marina Milošić	OŠ Ljudevit Gaj, Mihovljan	pedagog
Martina Kantoci	OŠ Janka Leskovara, Pregrada	pedagog
Nevenka Sinković	OŠ Sveti Križ Začretje, Sveti Križ Začretje	pedagog
Romana Turk	OŠ Josipa Broza, Kumrovec	pedagog

Ružica Kotarski	OŠ Ksavera Šandora Đalskog, Zabok	pedagog
Sanja Šakoronja	OŠ Oroslavje, Oroslavje	pedagog
Senka Salaj	OŠ Veliko Trgovišće, Veliko Trgovišće	pedagog
Snježana Leskovar	OŠ Janka Leskovara, Pregrada	pedagog
Štefica Žauhar	OŠ Augusta Cesarca, Krapina	pedagog
Toni Kušćar	OŠ Bedekovčina, Bedekovčina	pedagog
Vesna Tomorad	OŠ Marija Bistrica, Marija Bistrica	pedagog

Sisačko-moslavačka županija

Ankica Rakas Drljan	OŠ Gvozd, Gvozd	pedagog
Azra Rađenović	OŠ 22. lipnja, Sisak	pedagog
Biserka Krivošić	OŠ "Popovača", Popovača	pedagog
Bogdanka Prelošćan	OŠ Viktorovac, Sisak	pedagog
Emilija Novotni	OŠ Novska, Novska	pedagog
Franjka Filipović	OŠ Josipa Kozarca, Lipovljani	psiholog
Gabrijela Kramarić	OŠ Jabukovac, Jabukovac	pedagog
Ivana Kovačić	OŠ Ludina, Velika Ludina	pedagog
Ivana Mašić	OŠ Dragutina Tadijanovića, Petrinja	pedagog
Jadranka Knežević	OŠ Budaševo-Topolova-Gušće, Topolovac	pedagog
Lidija Škorić Golić	OŠ Davorina Trstenjaka, Hrvatska Kostajnica	defektolog
Marija Cetinjan	OŠ Sela, Sela	pedagog
Marina Smiljanić	OŠ Ivana Kukuljevića, Sisak	pedagog
Mira Petek Trajanov	OŠ Braća Ribar, Sisak	pedagog
Nada Miškulin	OŠ Sunja, Sunja	pedagog
Natalija Siladjev	OŠ Vladimir Nazor, Topusko	pedagog
Nedeljka Kurteš	OŠ Braća Bobetko, Sisak	psiholog
Tatjana Malović	OŠ Mate Lovraka, Petrinja; OŠ Ivan Goran Kovačić	pedagog
Vedrana Banda	OŠ Mate Lovraka, Kutina	pedagog
Vesna Gračanin	I. OŠ Petrinja, Petrinja	pedagog
Vlatka Jeričević	OŠ Dvor, Dvor	pedagog
Zoran Kirinić	OŠ Glina, Glina	pedagog

Karlovačka županija

Branka Bijelić	OŠ Dragojle Jarnević, Karlovac	pedagog
Darinka Tatalović Hajdin	OŠ Josipdol, Josipdol	pedagog
Davorka Čačković	OŠ Turanj, Turanj	pedagog
Dejana Kirinčić	OŠ Barilović, Barilović; OŠ Cetingrad, Cetingrad	soc. radnik
Dubravka Milčić	OŠ Eugena Kvaternika, Rakovica	soc. radnik
Dušanka Mihalić	OŠ Netretić, Netretić	pedagog
Đurđica Beg	OŠ Braća Seljan, Karlovac	pedagog
Edita Mikšić Halić	OŠ Skakavac, Skakavac; OŠ Katarine Zrinski, Krnjak	pedagog
Ivana Belavić	OŠ Grabrik, Karlovac	psiholog
Ivančica Lončarić	Opća bolnica Karlovac, Služba za dječje bolesti	psiholog
Ivanka Željeznjak	OŠ Ivan Goran Kovačić, Duga Resa	pedagog
Jasminka Bencek	Centar za odgoj i obrazovanje djece i mladeži, Karlovac	psiholog
Jasminka Petrekanić	OŠ Banija, Karlovac	pedagog
Katarina Radman Petrušić	OŠ Žakanje, Žakanje	Psiholog
Marija Jevtović	OŠ Braća Seljan, Karlovac; OŠ Dubovac, Karlovac	soc.radnik

Marina Požega	OŠ Slunj, Slunj	pedagog
Martina Domladovac Prstac	OŠ Slava Raškaj, Ozalj	pedagog
Mirjana Pavlič	Centar za odgoj i obrazovanje djece i mladeži, Karlovac	prof. fonetike
Sanja Cerovac	OŠ Katarine Zrinski, Krnjak; OŠ Vojnić, Vojnić	psiholog
Sanja Drenšek	I. OŠ Ogulin, Ogulin	pedagog
Silvija Kovačina	OŠ Mahično, Mahično; OŠ Draganići, Draganići	psiholog
Snježana Žunac	OŠ Dubovac, OŠ Banija, OŠ Rečica; Karlovac	pedagog
Sofija Dragojević	OŠ Švarča, Karlovac	pedagog
Valentina Palalić	OŠ Plaški, Plaški	pedagog
Vasilka Dragosavljević	Centar za odgoj i obrazovanje djece i mladeži, Karlovac	defektolog
Vesna Pavlačić	Centar za odgoj i obrazovanje djece i mladeži, Karlovac	defektolog
Zrinka Sučić Čosić	OŠ Vladimir Nazor, Duga Resa	psiholog
Željka Jančić	OŠ Dubovac, Karlovac	pedagog

Varaždinska županija

Anita Pretković	OŠ Veliki Bukovec, Veliki Bukovec	učitelj
Ankica Džalto	OŠ Grofa Janka Draškovića, Klenovnik OŠ Izidora Poljaka, Višnjica	pedagog
Branka Kopasić	OŠ Sveti Đurd, Sveti Đurd	soc.pedagog
Danijela Eršetić	OŠ Andije Kačića Miošića, Donja Voća	soc. radnik
Darinka Smoljanec	OŠ Novi Marof, Novi Marof	pedagog
Dragica Divjak	OŠ Vidovec, Vidovec	pedagog
Dubravka Žigmund	OŠ Cestica, Cestica	pedagog
Gabrica Dvekar Bešenić	OŠ Antuna i Ivana Kukuljevića, Varaždinske Toplice	defektolog
Gordana Damjanić	OŠ Vinica, Vinica	pedagog
Gordana Trakoštanec	VII. OŠ Varaždin, Varaždin; OŠ Trnovec, Trnovec	pedagog
Ines Furjan	OŠ Vladimir Nazor, OŠ Beletinec; Sveti Ilija	pedagog
Irena Mekovec	OŠ Veliki Bukovec; OŠ "Martijanec	soc. pedagog
Ksenija Dretar	VI. OŠ Varaždin, Varaždin	pedagog
Melita Jeremić	OŠ Sračinec, Sračinec	defektolog
Mirjana Darabuš	OŠ Svibovec, Varaždinske Toplice; OŠ Ljubešćica, Ljubešćica	defektolog
Nada Sobota	OŠ Šemovec, Šemovec OŠ Knežinec Gornji, Turčin	pedagog
Nataša Špralja	OŠ Šemovec, Šemovec; OŠ Petar Zrinski, Jalžabet	pedagog
Pavica Kocijan	II. OŠ Varaždin, Varaždin	pedagog
Renata Glavica	OŠ Ludbreg, Ludbreg	psiholog
Silvana Vlasisavljević	OŠ Ivana Rangera, Kamenica	defektolog
Tea Pahić	I. OŠ Varaždin, Varaždin	psiholog
Valerija Večei Funda	OŠ Ante Starčevića, Lepoglava	pedagog
Vanja Bojanić	III. OŠ Varaždin, Varaždin	soc.pedagog
Vesna Foršek	I. OŠ Varaždin, Varaždin	pedagog
Vesna Ivančević	II. OŠ Varaždin, Varaždin	defektolog
Vesna Vitez	OŠ Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ivanec	pedagog
Željka Čolović Rodik	II. OŠ Varaždin, Varaždin	psiholog

Koprivničko –križevačka županija

Branka Lazor	OŠ Ljudevita Modeca, Križevci	pedagog
Gordana Ščetar	OŠ Sveti Petar Orehovec, Sveti Petar Orehovec	pedagog
Igor Radmilović	OŠ Mihovil Pavlek Miškina, Đelekovec	pedagog
Jasna Horvat Vlahović	OŠ Ivan Lacković Croata, Kalinovac	pedagog
Jasna Relja	OŠ Đuro Ester, Koprivnica	pedagog
Liljana Holer Ivanišević	OŠ Ferdinandovac, Ferdinandovac	pedagog
Marina Kovaček	OŠ Legrad, Legrad	pedagog
Marina Salaj	OŠ Fran Koncelak, Drnje	pedagog
Mario Horvat	OŠ Braća Radić, Koprivnica	pedagog
Milenko Jelača	OŠ Sidonije Rubido Erdödy, Gornja Rijeka	pedagog
Mira Sulimanec	OŠ prof. Franje Viktora Šignjara, Virje	pedagog
Miroslav Saraga	OŠ Koprivnički Bregi, Koprivnički Bregi; OŠ Prof. Blaž Mađer, Novigrad Podravski	pedagog
Nikola Vuković	OŠ Grgura Karlovčana, Đurđevac	pedagog
Sanja Golenja	OŠ Gola, Gola	učitelj
Sanja Lacković	OŠ Kloštar Podravski, Kloštar Podravski	pedagog
Sanja Uremović	OŠ Grigor Vitez, Sveti Ivan Žabno	pedagog
Sonja Geci	OŠ Andrije Palmovića, Rasinja	pedagog
Tatjana Strabić	OŠ Vladimir Nazor, Križevci	pedagog

Bjelovarsko-bilogorska županija

Ana Ančić	OŠ u Đulovcu, Đulovac	soc.pedagog
Anamarija Tuškan	OŠ Štefanje, Štefanje OŠ Mirka Pereša, Kapela	pedagog
Branka Biketa Caktaš	Dječji vrtić Ciciban, Bjelovar Medicinska škola Bjelovar	pedagog
Goran Čanić	III. OŠ Bjelovar, Bjelovar	pedagog
Goran Marinić	OŠ Čazma, Čazma	pedagog
Gordana Jančić	OŠ Čazma, Čazma	defektolog
Ivana Vuletić	OŠ Rovišće, Rovišće	pedagog
Jadranka Solar Šorgić	IV. OŠ Bjelovar, Bjelovar	soc.radnik
Jadranka Tuma Očko	II. OŠ Bjelovar, Bjelovar	pedagog
Katarina Ruškan	OŠ Slavka Kolara, Hercegovac OŠ Trnovitica, Velika Trnovitica	soc.pedagog
Lidija Dežić	II. OŠ Bjelovar, Bjelovar	psiholog
Ljijana Herceg	OŠ Berek, Berk OŠ Trnovitički Popovac, Trnovitički Popovac	pedagog
Marica Šabić	IV. OŠ Bjelovar, Bjelovar OŠ Velika Pisanica, Velika Pisanica	soc.pedagog
Marija Velek	Češka osnovna škola Jana Amosa Komenskog, Daruvar; OŠ Sirač, Sirač	pedagog
Olivera Benić	OŠ Mate Lovraka, Veliki Grđevac	pedagog
Rajka Dražić Lužanić	OŠ Ivana Nepomuka Jemeršića, Grubišno Polje	pedagog
Rajka Marković	OŠ Velika Pisanica, Velika Pisanica	pedagog
Silvija Grganić	OŠ Ivanska, Ivanska	soc.pedagog
Smilja Međugorac	OŠ Garešnica, Garešnica	pedagog
Tatjana Landsman	I. OŠ Bjelovar, Bjelovar	pedagog
Vjekoslava Daničić	IV. OŠ Bjelovar, Bjelovar	pedagog
Zdenka Brebrić	I. OŠ Bjelovar, Bjelovar	pedagog
Željka Modrić	OŠ Ivanska, Ivanska	pedagog

Međimurska županija

Alen Kajmović	OŠ Selnica, Selnica OŠ Strahoninec, Čakovec	pedagog
Andreja Zadavec Baranašić	OŠ Štigova, Štigova	soc.pedagog
Dubravka Kečkeš	I. OŠ Čakovec, Čakovec	pedagog
Elizabeta Haček	III. OŠ Čakovec, Čakovec	psiholog
Erminija Bektešević	OŠ Mala Subotica, Mala Subotica	pedagog
Gabrijela Bedić	OŠ Goričan, Goričan OŠ Donji Kraljevec, Donji Kraljevec OŠ Sveta Marija, Sveta Marija	pedagog
Ivana Bene	OŠ Prelog, Prelog OŠ Hodošan, Hodošan OŠ Draškovec, Draškovec	pedagog
Ivanka Vrbanc Kipa	OŠ Ivanovec, Ivanovec	pedagog
Jasenska Đurić	OŠ Domašinec, Domašinec	psiholog
Konzuela Marcinjaš	OŠ Šenkovec, Šenkovec	novinar
Koraljka Bendelja	OŠ Kuršanec, Čakovec	pedagog
Martina Katar	OŠ Kotoriba, Kotoriba	psiholog
Mihaela Martinčić	OŠ Donja Dubrava, Donja Dubrava	pedagog
Milica Pongrac Pihir	OŠ dr Ivana Novaka, Macinec	psiholog
Miljenka Župan	OŠ Mursko Središće, Mursko Središće	pedagog
Mirela Miljan	OŠ Belica, Belica	soc.pedagog
Mirela Vidić	OŠ Prelog, Prelog	defektolog
Nada Jelić	OŠ Vladimira Nazora, Pribislavec	pedagog
Olivera Potočnik	OŠ dr Vinka Žganca, Vratišinec OŠ Mursko Središće, Mursko Središće	defektolog
Sonja Ivoš	OŠ Podturen, Podturen	sociolog
Sonja Klarić	II. OŠ Čakovec, Čakovec	pedagog
Tatjana Žižek	Centar za odgoj i obrazovanje Čakovec	psiholog
Vesna Branilović	OŠ Sveti Martin na Muri OŠ Gornji Mihaljevec	pedagog
Vlatka Šteinglin Kovač	OŠ Mala Subotica, Mala Subotica	soc.pedagog

Grad Zagreb

Aleksandra Podobnik	OŠ Brestje, Sesvete	pedagog
Ana Brolich	OŠ Pavleka Miškine, Zagreb	pedagog
Ana Čop Miholek	OŠ Petra Preradovića, Zagreb	pedagog
Ana Krželj Čičovački	OŠ Cvjetno naselje, Zagreb	pedagog
Ana Marinović Radojković	OŠ Gustava Krkleca, Zagreb	pedagog
Ana Žnidarec	OŠ Lučko, Zagreb	pedagog
Biserka Brkljačić	OŠ Sesvete, Sesvete	pedagog
Biserka Fundak Jamičić	OŠ Jure Kaštelana, Zagreb	psiholog
Blanka Abinun	OŠ Vugrovec-Kašina, Zagreb	pedagog
Branka Kuruzović	OŠ Silvija Strahimira Kranjčevića, Zagreb	pedagog
Daira Bergam	OŠ Lovre pl. Matačića, Zagreb	pedagog
Danica Rajković	OŠ grofa Janka Draškovića, Zagreb	pedagog
Davorka Zadavec Komšić	OŠ Tina Ujevića, Zagreb	pedagog
Dragica Cigrovski	OŠ Horvati, Zagreb	defektolog
Dragica Sučić	OŠ Gračani, Zagreb	psiholog
Dragica Vidaković Jurčević	OŠ Ivana Grande, Zagreb	pedagog
Dubravka Vajdić	OŠ Nad lipom, Zagreb	pedagog
Đurđica Rožić Bradić	OŠ Brezovica, Brezovica	pedagog
Edita Bosnar	OŠ Dragutina Tadijanovića, Zagreb	pedagog
Eva Pataran	OŠ Nikole Tesle, Zagreb	pedagog

Irena Koren	OŠ Ante Kovačića, Zagreb	pedagog
Ivana Roman Maršić	OŠ Čučerje, Čučerje, Zagreb	pedagog
Ivana Šafran Tunjić	OŠ Borovje, Zagreb	pedagog
Ivanka Malić	OŠ Voltino, Zagreb	pedagog
Jadranka Bizjak Igrec	OŠ Bukovac, Zagreb	pedagog
Jagoda Siladi	OŠ Ksavera Šandora Gjalskoga, Zagreb	pedagog
Jasenka Đenović	OŠ dr. Vinka Žganca, Zagreb	pedagog
Jasminka Botinčan	OŠ Vukomerec, Zagreb	pedagog
Jasna Soldo	I. OŠ Bartola Kašića, Zagreb	pedagog
Jasna Vučak	OŠ Mladost, Zagreb	pedagog
Karmela Pavalić	OŠ Jabukovac, Zagreb	pedagog
Katarina Jajčinović Hrastovski	OŠ Prečko, Zagreb	pedagog
Katarina Krešić	OŠ Trnjanska, Zagreb	pedagog
Kristina Čehil	OŠ Pavleka Miškine, Zagreb	psiholog
Lahorka Kučar	OŠ Dragutina Domjanića, Zagreb	pedagog
Lana Trojnar	OŠ Otona Ivekovića, Zagreb	pedagog
Lela Zbil	OŠ Savski Gaj, Zagreb	pedagog
Lidija Murtić	OŠ Granešina, Zagreb	pedagog
Lidija Novosel	OŠ Augusta Harambašića, Zagreb	pedagog
Ljerka Linarić	OŠ Dobriše Cesarića, Zagreb	pedagog
Ljiljana Benčec Miklečić	II. OŠ Luka, Sesvete	pedagog
Ljiljana Savić	OŠ Vjenceslava Novaka, Zagreb	pedagog
Ljubica Subašić Pavelić	OŠ Alojzija Stepinca, Zagreb	pedagog
Mara Azilović	OŠ Miroslava Krleža, Zagreb	pedagog
Mara Kovačić	Centar za odgoj i obrazovanje "Goljak", Zagreb	defektolog
Marica Kljaković	OŠ Zapruđe, Zagreb	pedagog
Marija Mihaljević	OŠ Žuti brijeg, Zagreb	pedagog
Marija Šiljković Tomljanović	OŠ Augusta Šenoe, Zagreb	pedagog
Marina Majetić	OŠ Odra, Zagreb	pedagog
Marina Martinović	OŠ Voltino, Zagreb	logoped
Marina Žitković	OŠ Pantovčak, Zagreb	pedagog
Mirela Mikulan Đundek	OŠ Miroslava Mrkše, Zagreb	pedagog
Mirna Bilić	OŠ Ivana Cankara, Zagreb	pedagog
Mirna Lončar	OŠ Matije Gupca, Zagreb	pedagog
Nada Mrkonjić	OŠ Ivana Gorana Kovačića, Zagreb	soc.pedagog
Renata Durn Kučuk	OŠ Jordanovac, Zagreb	pedagog
Renata Švenda	OŠ Šestine, Zagreb	pedagog
Romana Kuzmić	OŠ Dragutina Kušlana, Zagreb	pedagog
Ružica Kramer	OŠ Ivana Filipovića, Zagreb	pedagog
Sandra Rajković	OŠ Julija Klovića, Zagreb	pedagog
Sanja Huljić	OŠ Otok, Zagreb	pedagog
Sanja Krstanović	OŠ Rudeš, Zagreb	pedagog
Sanja Mešić	OŠ Stenjevec, Zagreb	pedagog
Senka Soldat	OŠ Većeslava Holjevca, Zagreb	pedagog
Snježana Lozančić	OŠ Matije Gupca, Zagreb	pedagog
Snježana Vujadinović	OŠ Marina Držića, Zagreb	pedagog
Sonja Budinski	OŠ Frana Galovića, Zagreb	pedagog
Suzana Aničić	OŠ Ivana Mažuranića, Zagreb	pedagog
Tatjana Zaninović	OŠ Josipa Račića, Zagreb	pedagog
Tilda Bjeliš	OŠ Dr. Ivan Merz, Zagreb	pedagog
Valerija Baran	OŠ bana Josipa Jelačića, Zagreb	pedagog
Vedrana Kokić	OŠ Marije Jurić Zagorke, Zagreb	pedagog
Vedrana Kurjan Manestar	OŠ Medvedgrad, Zagreb	pedagog
Vesna Rak	OŠ Pantovčak, Zagreb	psiholog
Vilim Kovač	II. OŠ Bartola Kašića, Zagreb	pedagog
Violeta Vragotuk	OŠ Ljubljana, Zagreb	pedagog
Zdravka Ciglenečki	OŠ Jure Kaštelana, Zagreb	pedagog

Osječko baranjska županija

Branka Čupić	OŠ Vladimira Becića, Osijek	pedagog
Gordana Lucijak	OŠ Ivana Filipovića, Osijek	pedagog
Mirjana Žnidaršić	OŠ Retfala, Osijek	pedagog
Jasna Kretić Majer	OŠ Franje Krežme, Osijek	pedagog

SADRŽAJ

I. UVOD.....	2
II. ZAKONSKI OKVIR UPISA DJECE U PRVI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE.....	3
Zakon o osnovnom školstvu	
Pravilnik o upisu djece u prvi razred	
Pravilnik o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju	
III. ZRELOST DJETETA ZA UPIS U ŠKOLU.....	5
Tjelesna zrelost	
Intelektualna zrelost	
Emocionalna zrelost	
Socijalna zrelost	
Karakteristike šestogodišnjaka i sedmogodišnjaka	
IV. UPITNIK ZA PROCJENU ZRELOSTI ZA UPIS U PRVI RAZRED	
V. UPUTE ZA PROVEDBU UPITNIKA ZA PROCJENU ZRELOSTI ZA UPIS U PRVI RAZRED	
VI. ORGANIZACIJA UPISA U PRVI RAZRED	
VII. RAZVOJNA Odstupanja pri upisu djeteta u prvi razred	
Deficit pažnje	
Hiperaktivnost	
Pedagoška zapuštenost	
Poremećaj ophođenja	
Poremećaji vida ili sluha	
Teškoće u govoru	
Zaostajanje u razvoju	
Nedovoljno razvijene predčitalačke sposobnosti	
Dijete koje je doživjelo stres	
VIII. SURADNJA RODITELJA I ŠKOLE – PREDUVJET DJETETOVA USPJEHA	
Pismo roditeljima	
Literatura za roditelje	
IX. LITERATURA	

X. PRILOZI

1. Upisnica
2. Popis djece za upis u I. razred osnovne škole
3. Upitnik za roditelje
4. Pismo učitelju

XI. POPIS SURADNIKA

XII. DODATAK – CD-ROM:

UPITNIK ZA PROCJENU ZRELOSTI ZA UPIS U PRVI RAZRED

IV. SPOSOBNOST UOPĆAVANJA I LOGIČKOG ZAKLJUČIVANJA

V. GOVORNO-JEZIČNI RAZVOJ

VI. MATEMATIČKO PREDZNANJE

VII. IMENOVANJE BOJA

VIII. UOČAVANJE SLIČNOSTI I RAZLIKA

IX. GRAFOMOTORNI RAZVOJ

X. PROSTORNA ORIJENTACIJA